

Examination Of School Administrators ' Views On The Effectiveness Of Enriched Libraries

Cem TUNA,

Seda ALKAN¹

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi RTEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü EB ABD

Rize/ Türkiye cem.topsakal@erdogan.edu.tr,

sedalkann.08@gmail.com

ORCID: 0000-0002-6846-8676

Abstract

The aim of this study was to examine the views of school administrators on the effectiveness of enriched libraries.

The working group of this research, conducted based on a qualitative research approach, consists of 12 school administrators, 6 with 3 z-libraries and 6 without 3 z-libraries, determined by an easily accessible sample Method. The study group consists of participants working in Artvin province and Rize province in the fall semester of the 2018-2019 academic year. 7 of the school administrators are male and 5 are female.

Data from the study was collected using a semi-structured interview form consisting of open-ended questions. Content analysis techniques from qualitative research analysis techniques were used to analyze the data.

As a result of the analysis, codes were created based on the expressions of the participants and themes were created based on these codes.

In order to ensure the validity and reliability of the study, Guba and Lincoln (1982) criteria for credibility, reliability, confirmability and transferability were applied.

School administrators generally believe that the effectiveness of enriched libraries is positive. According to the results of the research, according to school administrators, the impact of enriched libraries on students 'reading habits, students' academic achievements and Turkish language course is positive.

According to the majority of school administrators, there is a relationship between the socioeconomic levels of students and their reading habits, between the socioeconomic levels of students and the success of the Turkish language course. Half of the school administrator agrees with the relationship between students ' socioeconomic levels and academic achievement, while the other half believes that there is no relationship.

According to the vast majority of school administrators, there is a relationship between the gender of students and their reading habits, between the gender of students and their academic success, and between the gender of students and the success of Turkish courses. Research is original on the

¹ Bu çalışma Cem Tuna yönetiminde Seda Alkan'ın RTEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'nda 2020 yılında hazırladığı 'MEB Eğitim Politikaları Olarak Zenginleştirilmiş Kütüphanelerin Etkililiği' adlı tezin bir bölümünün geliştirilmiş halidir.

effectiveness of enriched libraries to school administrators. The research concludes with results and recommendations.

Keywords: school administrators, enriched Library (Z-Library), effectiveness, Ministry of Education, Education Policy

Okul Yöneticilerinin Zenginleştirilmiş Kütüphanelerin Etkililiği Üzerine Görüşlerinin İncelenmesi

Özet

Bu araştırmada okul yöneticilerinin zenginleştirilmiş kütüphanelerin etkililiği üzerine görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Nitel araştırma yaklaşımına dayalı olarak gerçekleştirilen bu araştırmanın çalışma grubunu kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle belirlenen z-kütüphanesi olan 3 okuldan müdür ve müdür yardımcıları katılımıyla 6 kişi, z-kütüphanesi olmayan 3 okuldan müdür ve müdür yardımcılarının katılımıyla 6 kişi olmak üzere toplam 12 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılı güz döneminde Artvin ili ve Rize ilinde görev yapan katılımcılardan oluşmaktadır. Okul yöneticilerinin 7'si erkek, 5'i kadındır.

Araştırmanın verileri açık uçlu sorulardan oluşan, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde nitel araştırma analiz tekniklerinden içerik analiz tekniği kullanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda katılımcıların ifadelerine dayalı olarak kodlar ve bu kodlara dayalı olarak temalar oluşturulmuştur.

Çalışmanın geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla Guba ve Lincoln'un (1982) inanılabilirlik, güvenilebilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabirlik kriterleri uygulanmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre okul yöneticilerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin okuma alışkanlığı, öğrencilerin akademik başarıları ve Türkçe dersi üzerindeki etkisi olumludur.

Okul yöneticileri genel olarak zenginleştirilmiş kütüphanelerin etkililiğinin olumlu olduğu görüşündedir. Okul yöneticinin büyük çoğunluğuna göre, öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile okuma alışkanlıkları arasında, öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Türkçe ders başarıları arasında ilişki bulunmaktadır. Okul yöneticinin yarısı, öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi kabul etmekte, diğer yarısı ise ilişkinin olmadığı görüşündedir.

Okul yöneticinin büyük çoğunluğuna göre, öğrencilerin cinsiyeti ile okuma alışkanlıkları arasında, öğrencilerin cinsiyeti ile akademik başarıları arasında ve öğrencilerin cinsiyeti ile Türkçe ders başarıları üzerindeki ilişki bulunmaktadır.

Araştırma zenginleştirilmiş kütüphanelerinin okul yöneticilerine etkililiği üzerine özgündür.

Araştırma sonuç ve önerilerle son bulmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Okul Yöneticileri, Zenginleştirilmiş Kütüphane (Z-Kütüphane), Etkililik, MEB, Eğitim Politikası

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, alt amaçları yer almaktadır.

Problem

Bireylerin toplum içerisinde kendilerini daha etkili ve doğru bir biçimde ifade etmelerine olanak sağlayan en etkili yöntemlerden birisi okuma alışkanlığıdır. Türkiye’de okuma alışkanlığının istenilen seviyenin altında olduğu düşünülmektedir. Çocukluğun ilk dönemlerinden itibaren kazandırılması istenilen okuma alışkanlığı ülkemizde tam olarak hedeflenen düzeye ulaştırılamamıştır. Bu sebeple okuma düzeyini üst seviyelere taşımak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulamaya konan Okullar Hayat Olsun projesi kapsamında ilkokul, ortaokul ve liselerde Zenginleştirilmiş Kütüphaneler (Z-Kütüphaneler) kurulmuştur.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2001 yılında yayımlanmış olan Okul Kütüphane Yönetmeliği’nin 10. maddesinde 2006 yılında yapılan değişiklikle okul kütüphanelerinin değişime tabii tutulması gerektiği belirtilmiştir (Millî Eğitim Bakanlığı, 2006). Okullar Hayat Olsun projesi tam olarak bu noktada karşımıza çıkmaktadır. İncelenen çalışmaların sonuçlarına göre kütüphanelerin mevcut haliyle öğrenciler tarafından tercih edilmemesi ve kütüphanelerin tam olarak işlevini yerine getirememesi de Millî Eğitim Bakanlığının bu kararının ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Zenginleştirilmiş kütüphaneler hem şekli olarak hem de fonksiyon olarak öğrencilerin içerisinde zaman geçirmekten memnun kalacakları bir şekilde dizayn edilmiştir. Zenginleştirilmiş kütüphanelerin iç dizaynında genellikle dikkati canlı tutacak, ilgi çekici renkler tercih edilmiştir. Masa ve sandalyeler öğrencilerin alışmış oldukları tarzda değil, alışılmadık dışında öğrencilerin ilgilerini çekebilecek farklı tarzlarda seçilmiştir. Zenginleştirilmiş kütüphanelerde aranılan her türlü bilgiye ulaşılabilecek kitaplara, ansiklopedilere, dergilere vb. ulaşılabileceği gibi öğrencilerin internet ortamından da her türlü araştırmayı yapmasına olanak sağlanmıştır. Zenginleştirilmiş kütüphanelerde öğrencilerin ilgisini çekecek çeşitli zekâ oyunları da bulunmaktadır. Bazı derslerin kütüphane ortamında yapılmasına okullar tarafından izin verilmektedir. Bu sayede öğrencilerin kütüphane ortamına alışmaları, kütüphaneleri daha sık kullanmaları ve kitaplara yaklaşmaları hedeflenmektedir. Ders saatleri dışında da öğrencilerin kütüphanede özgürce zaman geçirmelerine izin verilmektedir.

Zenginleştirilmiş kütüphanelerde kütüphane görevlisi eşliğinde çeşitli etkinlikler de düzenlenmektedir: Şiir yarışmaları, müzik yarışmaları, satranç turnuvaları ve resim yarışmaları bu etkinliklerin başında gelmektedir. Tüm bu yapılan yeniliklerin ve etkinliklerin

en temeldeki amacı öğrencilerin kitaplara karşı ön yargılarını yıkmak, öğrencileri kademeli olarak kitaplara yaklaştırmak ve bu sayede öğrencilerde kitap okuma alışkanlığı kazandırarak okuma, anlama ve okuduğunu aktarma becerisini geliştirmektir.

Bu araştırma Artvin ve Rize illerinde bulunan Z-Kütüphanesi olan 6; Z-Kütüphanesi olmayan 6 okulun müdür ve müdür yardımcılara sorulan sorularla zenginleştirilmiş kütüphanelerin etkililiğini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmacının bu konuyu seçmesindeki en önemli gerekçe zenginleştirilmiş kütüphanelerin Türkiye’de yeni bir kütüphane yüzü olarak ortaya çıkması ve bu sebeple alana büyük bir katkı sağlayacağı düşüncesidir.

Amaç

Bu araştırmada okul yöneticilerinin zenginleştirilmiş kütüphanelerin etkililiği üzerine görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Alt Amaçlar

1. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin okuma alışkanlığı üzerindeki etkisi var mıdır?
2. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin Türkçe dersi üzerinde etkisi var mıdır?
3. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkisi var mıdır?
4. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile okuma alışkanlıkları arasında ilişki var mıdır?
5. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Türkçe ders başarıları arasındaki ilişki var mıdır?
6. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile genel akademik başarıları arasında bir ilişki var mıdır?
7. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin cinsiyeti ile okuma alışkanlığı arasında bir ilişki var mıdır?
8. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin cinsiyeti ile Türkçe dersi başarıları arasında bir ilişki var mıdır?
9. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin cinsiyeti ile genel akademik başarıları arasında bir ilişki var mıdır?

10. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin kütüphaneye gelmeye etkisi var mıdır?
11. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin güdülenmelerine etkisi var mıdır?
12. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin kütüphane kullanımlarına etkisi var mıdır?
13. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin tasarımları yeterli midir?
14. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin kaynakları yeterli midir?
15. Okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin yönetimi yeterli midir?

Yöntem

Nitel araştırma yaklaşımına dayalı olarak gerçekleştirilen bu araştırmanın çalışma grubunu kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilir örneklem yönteminde, araştırmacılar katılımcıları ulaşılması kolay, araştırma için uygun ve gönüllü bireylerden seçmektedir (Gravetter ve Forzano, 2012). Bu araştırma için de araştırmacı tarafından z-kütüphanesi olan 3 okuldan müdür ve müdür yardımcısı olan 6 kişi; z-kütüphanesi olmayan 3 okuldan müdür ve müdür yardımcısı olan 6 kişi olmak üzere toplam 12 okul yöneticisi çalışma grubu olarak seçilmiştir. Çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılı güz döneminde Artvin ili ve Rize ilinde görev yapan katılımcılardan oluşmaktadır. Okul yöneticilerinin 7'si erkek, 5'i kadındır.

Araştırmanın verileri açık uçlu sorulardan oluşan, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde nitel araştırma analiz tekniklerinden içerik analiz tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde, benzer verilerin belirli kavram ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek düzenlenmesi ve yorumlanması söz konusudur (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Yapılan içerik analizinde 1. Verileri düzenleme, 2. Okuma ve hatırlatıcı notlar alma, 3. Kodlardaki ve temalardaki verileri betimleme, sınıflandırma, 4-Verileri yorumlama, 5. Verileri sunma ve görselleştirme aşamaları takip edilmiştir (Creswell, 2013). Yapılan analizler sonucunda katılımcıların ifadelerine dayalı olarak kodlar ve bu kodlara dayalı olarak temalar oluşturulmuştur. Çalışmanın geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla Guba ve

Lincoln'un (1982) inanırlılık, güvenilebilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabirlik kriterleri uygulanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1- Zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin okuma alışkanlığı üzerindeki etkisi

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
	Olumlu	Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8, Y9, Y10, Y11, Y12	12
Okul Yöneticisi	Kısmen	-	
	Olumsuz	-	

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Zenginleştirilmiş kütüphaneler öğrencilerin okuma alışkanlığını olumlu yönde etkilemektedir. Z- kütüphanelerin renkli olması, kitapların güncel olması, kütüphanenin bir köşesinde öğrencilerin satranç oynaması uygun bir alanın olması öğrencilerin ilgisini çekmektedir” (Y3).

“Zenginleştirme kütüphane, zengin menü yemeğine benzer, zengin menü insanın iştahını artırır. Zenginleştirilmiş kütüphane öğrencilerimizin okuma alışkanlığını heveslendirir” (Y4).

“Okuma alışkanlığı edinecek öğrencinin özellikle ilgisine göre ve sıkıcı dili ağır olmayan eserlerden başlaması tavsiye edilir. Z-Kütüphanelerin işlevini aslında, okumayı, öğrenmeyi sıkılgan bir atmosferden kurtarma süreci olarak görmekteyim. Sahip olduğu tasarım, sesli ve elektronik kitaplar, estetik tasarım okuma şevki uyandıran birer güdüleyicidir. Öğrencinin o ortamda bulunma arzusu ile dâhi okumak isteyebilir. Çünkü farklı her ortam öğrenci için cezbedicidir. Z-Kütüphanelerinin varlığının okuma alışkanlığını olumlu etkileyeceği kanaatindeyim” (Y10).

Araştırmaya katılan yöneticilerin tamamı zenginleştirilmiş kütüphanelerin okuma alışkanlığını olumlu yönde etkilediği yönünde görüş bildirmiştir. Yapılan literatür taramasına göre Ak ve Çetintaş (2015), Öztürk ve Tağa (2018), Akman ve Akman (2017) de yaptıkları çalışmalarda zenginleştirilmiş kütüphanelerin okuma alışkanlığını ve öğrencilerin kütüphaneye gelişlerini artırdığını belirtmişlerdir.

Tablo 2- Zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin Türkçe dersi üzerinde etkisi

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
	Olumlu	Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8, Y9, Y10, Y11, Y12	12
Okul Yöneticisi	Kısmen	-	
	Olumsuz	-	

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Dört temel dil becerisinden biri olan okuma becerisi gelişim bir öğrencinin konuşma, dinleme, yazma beceri alanları da gelişme gösterir. Bu da Türkçe derslerine olumlu etki eder” (Y1).

“Zenginleştirilmiş kütüphaneler öğrencilerin Türkçe dersindeki başarılarına olumlu katkı sağlanmaktadır. Özellikle güncel kitaplar günümüzde çok pahalıya satılmaktadır. Öğrencilerimizin çoğunluğu bu kitapları temin etmekte maddi olarak zorlamaktadır. Z-kütüphaneler öğrencilerimizi bu sıkıntıdan kurtarmaktadır. Ayrıca okulumuzda kitap okuma saatleri yapılmaktadır. Öğrenciler kitaplara kolay bir şekilde ulaşarak okuma alışkanlıklarını geliştirmektedir. Kütüphanemizdeki kitaplara her yıl daha güncel kitaplar eklenerek öğrencilerin ilgilerinin canlı tutulması sağlanmaya çalışılmaktadır” (Y3).

“Türkçe dersinin amaçları düşünüldüğünde; okuma alışkanlığında artış, kendini ifade alışkanlığında olumlu etki, anlamayı ve anlatımı kolaylaştırıcı etkisi, özgüven sağlayacağı tutum, güçlü bir etkileme gücüyle ve diksiyonu ile sürekli okuma isteğini destekleyecektir” (Y8).

“Zenginleştirilmiş kütüphanelerin kaynakları Türkçe dersindeki okuma, anlama ve anlatma yönlerinden katkı sunmaktadır. Millî kütüphaneye tanımada etkilidir” (Y11).

Araştırmaya katılan yöneticilerin tamamı zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin Türkçe akademik başarısını da olumlu etkilediğini belirtmiştir. Ateş ve Başaran (2009) da kütüphaneler ile Türkçe ders başarısı arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalarının sonucunda kütüphane kullanımı sonrasında Türkçe dersi başarısı üzerinde anlamlı bir farklılaşmanın

olduğuna ulaşımlardır. Katrancı (2015) yaptığı araştırma ile kütüphane ve kitap okumanın Türkçe dersi başarısını artırdığı sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 3- Zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkisi

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Olumlu	Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y7, Y8, Y9, Y10, Y11, Y12	11
	Kısmen	Y6	1
	Olumsuz	-	

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Zenginleştirilmiş kütüphanenin akademik başarı üzerinde olağanüstü olumlu etkisi vardır. Çünkü ne kadar fazla kitap okuma sağlanırsa öğrencinin analiz yapma, hızlı okuma ve karar verme yeteneği de o kadar hızlı olur. Bu durum öğrencinin akademik eğitimine de olumlu katkı sunar” (Y4).

“Akademik başarıyı dolaylı olarak etkiler. İlgi olan öğrenci olan öğrenci o bilgiye ulaşacağı için zenginleştirilmiş kütüphane ortamı ona amaç değil araç olur” (Y6).

Araştırmaya katılan yöneticilerden 11 yönetici zenginleştirilmiş kütüphanelerin akademik başarıyı olumlu etkilediğini belirtirken 1 yönetici kısmen etkilediği yönünde görüş bildirmiştir. Zenginleştirilmiş kütüphaneler ile öğrencilerin akademik başarıları arasındaki etkiyi ortaya koyan farklı bir çalışma literatürde bulunmamaktadır. Öztürk ve Tağa (2018) da yaptıkları çalışmada zenginleştirilmiş kütüphane ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi ortaya çıkartan bir çalışmanın olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 4- Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile okuma alışkanlıkları arasında ilişki

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Var	Y1, Y3, Y4, Y5, Y7, Y8, Y10, Y11, Y12	9
	Kısmen	Y2, Y9	2
	Yok	Y6	1

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Okuma alışkanlığının sosyoekonomik yapı arasında olumlu bir korelasyon vardır. Okumanın rağbet gördüğü bir ortamda yaşayan büyüyen çocuğun veya kişinin de görerek ve yaşayarak öğreneceği ve uygulayacağı aşikardır. Ekonomik yapı bir destek unsurudur. Birey kaynak ayırmadan zenginleştirilmiş kütüphanede maddi bir pay ayırmaya gerek kalmadan okuyabilir veya bu faktörü kendi lehine çevirebilir” (Y7).

“Sosyoekonomik düzeyle kitap okunanın çok bağlantılı olduğunu düşünüyorsa daha çok çevre, arkadaş, aile ve öğrencinin yapısının kitap okuma üzerinde etkisinin fazla olduğunu düşünüyorum” (Y2).

“Okumak isteyen öğrenci her alanda kendine okuma alanı bulur. Sosyoekonomik düzey ile okuma alışkanlıkları arasında ilişki yoktur” (Y6).

Araştırmaya katılan yöneticilerden 9 tanesi öğrencilerin sahip olduğu sosyoekonomik düzeyleri ile okuma alışkanlıkları arasında olumlu bir ilişki olduğunu belirtirken; 2 yönetici bu ilişkinin kısmen var olduğunu; 1 yöneticisi ise aralarında herhangi bir ilişkinin bulunmadığını belirtmiştir. Farklı çalışmalara bakıldığında ise Coşkun (2003) ve Akın (2016) yaptıkları araştırmalarda sosyoekonomik düzey ile okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Şahin (2009), Göngör (2009) ve Erdoğan ile Güvendir (2019) yaptıkları araştırmaların sonucunda sosyoekonomik düzey ile okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 5- Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Türkçe ders başarısı arasındaki ilişki

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Var	Y1, Y3, Y4, Y5, Y7, Y8, Y10, Y11	9
	Kısmen	Y9	1
	Yok	Y2, Y12	2

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Türkçe ders başarısı arasında bir ilişki genel olarak vardır. Eğitimde önem veren, kitap okumaya zaman ayıran, eğitim için bütçe ayırabilen ailelerin çocukları Türkçe dersinde daha başarılı olmaktadır. Ancak bunun istisnaları da karşımıza zaman zaman çıkmaktadır. Anne ve babası okuma yazma bilmeyen, sadece evini geçindirecek imkanlarda olduğu için çocuğunun eğitimine maddi olarak katkıda

bulunamayan ailelerin çocukları da kendi gayret ve azimleri sayesinde Türkçe dersinde başarılı olabilmektedir” (Y3).

“Ekonomik düzeyde Türkçe dersinin başarısı arasında bir bağlantı kuramadım. Sosyal sınıf ve eğitimde fırsat eşitsizliğine bağlı olarak farklılaşmalar olabilir. Özel okul faktörü, ama bizim gibi okullarda öğretmen ve ailenin yapısının ekonomik düzeyden daha önce geldiğini Türkçe dersinin başarısı için olacağını düşünüyorum” (Y2).

“Sosyoekonomik düzey kitap alma konusunda etkili olabilir. Fakat kişinin okuma alışkanlığı konusunda bilgisi yoksa Türkçe dersindeki başarısında herhangi bir etkili olmaz” (Y9).

Araştırmaya katılan yöneticilerden 9 yönetici sosyoekonomik düzey ile Türkçe ders başarısı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu; 1 yönetici kısmen bir ilişki olduğunu; 2 yönetici ise ilişkinin olmadığı belirtmiştir. Yapılan literatür taramasında sosyoekonomik düzey ile Türkçe ders başarısı arasındaki ilişkiyi gösteren bir araştırmaya ulaşamamıştır. Araştırmanın diğer bir boyutu olan sosyoekonomik başarı ile genel akademik başarı arasındaki ilişki ölçüt alındığında sosyoekonomik düzeyin Türkçe ders başarısını da olumlu yönde etkilediği düşünülebilir.

Tablo 6- Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Var	Y2, Y4, Y6, Y7, Y8, Y11	6
	Kısmen	Y1, Y3, Y5, Y9, Y10, Y12	6
	Yok	-	

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Sosyoekonomik seviyesi düşük olan öğrencilerin akademik başarı düzeyi sosyoekonomik seviyesi yüksek olandan daha düşüktür. Çünkü sosyoekonomik seviyesi yüksek olan veliler, öğrencilerine özel ders imkânı sunuyorlar. Ayrıca aile eğitim düzeyi yüksek olduğu için daha bilinçli ve öğrencilerini takip ediyorlar. Sosyoekonomik seviyesi düşük olan öğrencileri ailenin ekonomik durumunu motivasyon açısından etkiliyor. Ama sosyoekonomik seviyesi düşük olan öğrencilerin akademik başarılarının daha düşük olduğu görülmüştür” (Y4).

“Öğrencilerin sosyoekonomik düzeyi ile akademik başarıları arasında ilişki vardır. Sosyoekonomik düzeyi düşük olan öğrenciler akademik gelişimleri araştırmak için kaynaklara ihtiyacı vardır. Kaynak çeşitliliği ne kadar fazla olursa başarı o kadar artmaktadır. Bilgi düzeyi düşük olan öğrencilerin desteklenmesi için özel takviye derslere ihtiyaç vardır. Gerek kaynak desteği gerekse özel destekler ekonomik durumla ilgilidir” (Y11).

“Evet etkilidir ancak ders başarısından en etkili unsur öğrencinin bilgiye ulaşma ve ders çalışma isteğidir. Bu sebeple çalışma isteği olan öğrencilerin ekonomik dezavantajlarını avantaja çevirmek için elinden gelen gayretli çalışarak göstermeleri gerektiğini düşünüyorum” (Y1).

“Sosyoekonomik düzey ile akademik başarı ilişkisi iki şekilde değerlendirilebilir diye düşünüyorum. Refah içinde yaşayan bir çocuğun ders çalışmak için çokça zamanı ve imkânı bulunur. Bu bir güdüleyicidir. Ancak refah içinde oluşu zaten her şeye sahip oluşu onu rahata sürükleyerek çalışma isteği oluşmasını engel teşkil edebilir. Öte yandan sosyoekonomik düzeyi düşük bir ailenin çocuğu belki de aileye katkı sağlamak adına çalışmak durumundadır ve ders çalışma imkânı bulamayabilir. Ancak içinde bulunduğu olumsuz şartlar onu okumaya güdüleyebilir” (Y10).

Araştırmaya katılan yöneticilerden 6 yönetici sosyoekonomik düzey ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu belirtirken; 6 yönetici ise anlamlı bir ilişkinin olmadığını belirtmiştir. Demirel ve Yağmur (2017), yaptıkları çalışma sonucunda öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık olduğuna ulaşmışlardır. Düşük sosyoekonomik düzeyde bulunan öğrencilerin akademik başarılarının yüksek sosyoekonomik düzeydeki öğrencilerden daha alt seviyede olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 7- Öğrencilerin cinsiyeti ile okuma alışkanlıkları arasındaki ilişki

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Var	Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y8, Y10, Y11, Y12	9
	Kısmen	-	
	Yok	Y6, Y7, Y9	3

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Erkeklerin kızlara göre okumaya karşı daha az olumlu tutum içerisinde olduklarını; vakitlerini daha çok oyun alanlarında, sanal âlemde ve dışarıda geçirdiklerini, kızların ise erkeklere oranla daha fazla kitap okunabilir alanlarda zaman geçirdiklerini (ev- kütüphane vs.) ve bu sebepten okuma alışkanlıklarının erkeklerden daha fazla olduğunu düşünmekteyim” (Y5).

“Okulumuzda yapılan okuma saati için tutmuş olduğumuz istatistiki verilerde kız öğrencilerin daha fazla kitap okuduğunu görmekteyiz. Buna dayanarak cinsiyet ile okuma alışkanlığı arasında bir ilişki olduğunu söyleyebilirim” (Y10).

“Cinsiyet ile okuma alışkanlıkları arasında doğrudan bir ilişki kurmak çok doğru olmaz, sosyal yapı ve ekonomik yapıya göz atınca erkeğin çalıştığı kadının eve dönük bir yaşama sahip oluşundan dolayı erkek çocuklar çalışmaya mecbur bırakılır sosyal yapıda erkekler kızlardan daha çok okumaya önem vermedikleri, yani kızların ev işlerine düşkün ve de ekonomik özgürlüğü olması adına çok çalıştıklarını görmekteyiz” (Y7)

Araştırmaya katılan yöneticilerden 9 yönetici cinsiyet ile okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu belirtirken; 3 yönetici aralarında anlamlı bir ilişkinin olmadığını belirtmiştir. Yapılan literatür taramasına göre Bulut (2016), Akın (2016), Ceran, Yıldız ve Özdemir (2014), İşeri (2010), Özdemir ve Akkaya (2013), Göngör (2009), Balcı (2009) yaptıkları çalışmalarda cinsiyet ile okuma alışkanlığı arasında kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yılmaz (1995), yaptığı çalışma ile cinsiyet ve okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır fakat küçük bir farkla erkek öğrencilerin kız öğrencilerden okuma sıklığının daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Arslan (2017), Coşkun (2003), Demir ve Macit (2016) yaptıkları çalışmalarda cinsiyet ile okuma alışkanlığı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Tablo 8- Öğrencilerin cinsiyeti ile Türkçe ders başarısı üzerindeki ilişki

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Var	Y1, Y5, Y6, Y7, Y8, Y10, Y12	7
	Kısmen	-	
	Yok	Y2, Y3, Y4, Y9, Y11	5

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Her iki cinsiyetinde okuma alışkanlığını kıyasladığımızda kızların okuma alışkanlığının daha fazla olduğunu ve bunun özellikle Türkçe derslerinde önemli bir fark yaratabileceği kanısındayım. Kendi duygu ve düşüncelerini ifade etme zenginliğine sahip olduklarından kompozisyon yeteneklerini daha güçlü olduğunu düşünmekteyim” (Y5).

“Öğrencilerin cinsiyeti ile Türkçe ders başarısı üzerinde bence anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Kız öğrenciler kadar erkek öğrenciler de planlı ve disiplinli çalıştıklarında Türkçe dersinde başarıyı yakalamaktadır” (Y3).

Araştırmaya katılan yöneticilerden 7 yönetici öğrencilerin cinsiyeti ile Türkçe ders başarısı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu belirtirken; 5 yönetici öğrencilerin cinsiyeti ile Türkçe ders başarısı arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığını belirtmiştir. Yapılan literatür taramasına göre Güngör (2009) yaptığı yüksek lisans çalışmasında aynı sonuca ulaştığı görülmüştür.

Tablo 9- Öğrencilerin cinsiyeti ile akademik başarıları arasındaki ilişki

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Var	Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8, Y9, Y10	10
	Kısmen	-	
	Yok	Y11, Y12	2

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Öğrencilerin cinsiyeti ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu Millî Eğitim Bakanlığı merkezi sınav sonuçları analiz raporunda zaman zaman ifade etmektedir. Kız öğrencileri, erkek öğrencilere göre daha çok ders çalışmaya zaman ayırdığı, daha planlı oldukları için akademik olarak daha başarılıdır” (Y3).

“Kız çocukları akademik başarı yönünden erkeklerden daha üstün oldukları görülmektedir. 7. madde dikkate alındığında, kız çocuklarının sorumluluk, başarıya odaklama ve kendi cinsiyet özellikleri ve ruh halleriyle akademik olarak erkek çocuklardan üstün oldukları görülmektedir” (Y8).

“Öğrencilerin cinsiyeti ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki yoktur akademik başarı; ilgi istek ile doğru orantılıdır. Ancak günümüz şartlarında kız öğrenciler daha başarılı gözükmektedir” (Y11).

Araştırmaya katılan yöneticilerden 10 yönetici öğrencilerin cinsiyeti ile akademik başarıları arasında ilişkinin olduğunu belirtirken; 2 yönetici öğrencilerin cinsiyeti ile akademik başarı arasında bir ilişkinin olmadığını belirtmiştir. Yapılan literatür taramasında araştırmanın bu alt amacını karşılayan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Tablo 10- Zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin kütüphaneye gelmeye etkisi

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Arttırdı	Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8, Y9, Y10, Y11, Y12	12
	Kısmen	-	
	Arttırmadı	-	

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Kaynak, cazip ortam, rahatlık, ulaşılabilirlik ve ekonomik oluşu nedeniyle öğrencilerin kütüphaneye gelmelerini arttırmıştır” (Y2). Araştırmaya katılan yöneticilerin tamamı zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin kütüphaneye gelme sıklığını artırdığı yönünde görüş belirtmiştir. Yapılan literatür taramasına göre Öztürk ve Tağa (2018) ile Ak ve Çetintaş (2015) da çalışmalarında bu yönde sonuç elde etmişlerdir.

Tablo 11- Zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin güdülenmelerine etkisi

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Arttırdı	Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8, Y9, Y10, Y11, Y12	12
	Kısmen	-	
	Arttırmadı	-	

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Z- kütüphanelerin renkli olması, kitapların güncel olması, kütüphanenin bir köşesinde öğrencilerin satranç oynaması uygun bir alanın olması öğrencilerin ilgisini çekmektedir” (Y5). Araştırmaya katılan yöneticilerin tamamı zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin güdülenmesini artırdığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Elde edilen sonuç literatür taramasına göre MEB (2015)’in etki analizi raporu ile örtüşmektedir.

Tablo 12- Zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin kütüphane kullanımlarına etkisi

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
	Arttırdı	Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8, Y9, Y10, Y11, Y12	12
Okul Yöneticisi	Kısmen	-	
	Arttırmadı	-	

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Zenginleştirilmiş kütüphaneler ile öğrenciler eğlenerek öğrendikleri için kütüphanelere karşı olumlu bir yaklaşım göstermektedir ve kütüphaneyi kullanımları artmıştır” (Y7).

Araştırmaya katılan yöneticilerin tamamı zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin kütüphaneye geliş sıklığını artırdığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Yapılan literatür taramasına göre Öztürk ve Tağa (2018), Ak ve Çetintaş (2015) ile Duran ve Özen (2018) yaptıkları çalışmalarda zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin kütüphane kullanımını artırdığı yönünde sonuca ulaşmışlardır.

Tablo 13- Zenginleştirilmiş kütüphanelerin tasarımlarının yeterliliği

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
	Yeterli	Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8, Y9, Y10, Y11, Y12	12
Okul Yöneticisi	Kısmen	-	
	Yetersiz	-	

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Sahip olduğu tasarım, sesli ve elektronik kitaplar, estetik tasarım okuma şevki uyandıran birer güdüleyicidir. Öğrencinin o ortamda bulunma arzusu ile dâhi okumak isteyebilir. Çünkü farklı her ortam öğrenci için cezbedicidir” (Y10).

Araştırmaya katılan yöneticilerin tamamı zenginleştirilmiş kütüphanelerin tasarımının yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Yapılan literatür taramasına göre Öztürk ve Tağa (2018) yaptıkları çalışmada öğrencilerin zenginleştirilmiş kütüphanelerin tasarımından etkilendiklerini ve bu farklılığı kavradıklarını ifade etmişlerdir. Ak ve Çetintaş (2015)

yaptıkları çalışma ile öğrencilerin zenginleştirilmiş kütüphanelerin tasarımlarından etkilendikleri yönünde sonuca ulaşmışlardır. Duran ve Özen (2018) yaptıkları çalışma sonucunda zenginleştirilmiş kütüphanenin tasarımının öğrencilerin ilgisini çektiğini fakat öğrenci görüşlerinden hareketle geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşmışlardır.

Tablo 14- Zenginleştirilmiş kütüphanelerin kaynak yeterliliği

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Yeterli	-	-
	Kısmen	Y1, Y2, Y11	3
	Yetersiz	Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8, Y9, Y10, Y12	9

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Millî Eğitim Bakanlığı 1000 kitap veriyor, bu yeterli değil. Biz çeşitli dernek, vakıf, kurum ve kuruluşlardan temin ediyoruz. Ayrıca bağışlar da oluyor” (Y3).

“Kaynaklar belirli oranda ihtiyacı karşılamaktadır. Tabi ne kadar kaynak olursa o kadar iyi olur” (Y11)

Araştırmaya katılan yöneticilerden 3 yönetici kaynakların kısmen yeterli olduğunu belirtirken; 9 yönetici ise kaynakların yeterli olmadığını belirtmiştir. Yapılan literatür taramasına göre Öztürk ve Tağa (2018), Duran ve Özen (2018) kütüphane kaynaklarının öğrenci ihtiyaçlarına göre zenginleştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. MEB (2015), etki analizine göre ise kütüphane kaynaklarının sözel öğrenciler için yeterli olduğuna ulaşılırken sayısal öğrenciler için zenginleştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 15- Zenginleştirilmiş kütüphanelerin yönetim yeterliliği

	Kod	Kişi Sayısı (f)	Toplam
Okul Yöneticisi	Yeterli	Y1, Y2, Y3, Y4, Y5, Y6, Y7, Y8, Y9, Y10, Y11, Y12	12
	Kısmen	-	-
	Yetersiz	-	-

Yukarıda değinilen temaları oluşturan kodların her birine ilişkin katılımcıların doğrudan ifadelerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir:

“Kütüphanemiz Kültür Edebiyat Kolu tarafından destekleniyor. Müdürümüz, bir müdür yardımcımız ve nöbetçi öğretmenlerimiz ilgileniyor” (Y3).

“Öğretmenlik uygulamasına gelen öğrenciler de destek oluyor” (Y6).

Araştırmaya katılan yöneticilerin tamamı zenginleştirilmiş kütüphanelerinin yönetiminin yeterli olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Yapılan literatür taramasına göre Öztürk ve Tağa (2018), Duran ve Özen (2018) zenginleştirilmiş kütüphanelerdeki yönetim mekanizmasının yeterli olduğu sonucuna ulaşmışlardır. MEB (2015) etki analizi raporuna göre ise zenginleştirilmiş kütüphanelerde kütüphanecilik bölümünden mezun olan bireyler görev almadığı için yönetiminde tam olarak etkili olunamadığı belirtilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Okul yöneticileri genel olarak zenginleştirilmiş kütüphanelerin etkiliğinin olumlu olduğu görüşündedir.

Araştırmanın birinci alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin okuma alışkanlığı üzerindeki etkisi var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerin tamamı olumlu görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın ikinci alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin Türkçe dersi üzerinde etkisi var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerin tamamı olumlu görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın üçüncü alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkisi var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerin tamamı olumlu görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın dördüncü alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile okuma alışkanlıkları arasında ilişki var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerin büyük çoğunluğu var olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın beşinci alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile Türkçe ders başarıları arasındaki ilişki var mıdır? sorusunun

cevabı için okul yöneticilerin yarısı var olduğu yönünde, diğer yarısı da var olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın altıncı alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleri ile genel akademik başarıları arasında bir ilişki var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerin büyük çoğunluğu var olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın yedinci alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin cinsiyeti ile okuma alışkanlığı arasında bir ilişki var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerin büyük çoğunluğu (3/4) var olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın sekizinci alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin cinsiyeti ile Türkçe dersi başarıları arasında bir ilişki var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerin büyük çoğunluğu var olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın dokuzuncu alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre öğrencilerin cinsiyeti ile genel akademik başarıları arasında bir ilişki var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerin yarısından bir fazlası var olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın onuncu alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin kütüphaneye gelmeye etkisi var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerinin tamamı etkisinin olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın on birinci alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin güdülenmelerine etkisi var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerinin tamamı etkisinin olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın on ikinci alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin öğrencilerin kütüphane kullanımlarına etkisi var mıdır? sorusunun cevabı için okul yöneticilerinin tamamı etkisinin olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın on üçüncü alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin tasarımları yeterli midir? sorusunun cevabı için okul yöneticilerinin tamamı yeterli olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın on dördüncü alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin kaynakları yeterli midir? sorusunun cevabı için okul yöneticilerinin büyük bir kısmı yetersiz olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Araştırmanın on beşinci alt amacı olan okul yöneticilerinin görüşlerine göre zenginleştirilmiş kütüphanelerin yönetimi yeterli midir? sorusunun cevabı için okul yöneticilerinin tamamı yeterli olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Zenginleştirilmiş kütüphanelerin kaynaklarının yeterli duruma gelmesi için sürekli çalışma yapılmalıdır.

Zenginleştirilmiş kütüphanelerin etkisinin tam anlamıyla ortaya çıkartmak için nicel ve nitel araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Ak, Ş. ve Çetintaş, H. B. (2015). Eğitimde Zenginleştirilmiş Kütüphanelerin Yeri ve Önemi: Ahmet Mesut Yılmaz İlkokulu Zenginleştirilmiş Kütüphane Uygulaması, *Milli Eğitim Dergisi*, 44 (208), 17-32.
- Akın, E. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı ve Yazma Tutumları ile Türkçe Dersi Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*, 54, 469-483.
- Akkaya, N. ve Özdemir S. (2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (İzmir-Buca Örneği), *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 75-96.
- Akman, İ. ve Akman, N. (2017). Çocuk ve Gençlerde Okuma Alışkanlığı Sorunu: Okul Kütüphanelerinin İşlevselliğine Bir Bakış, *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 31(2), 281-285.
- Arslan, A. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Okuma Kaygıları ve Akademik Özyeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4 (3), 30-44.
- Balcı, A. (2009). İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutumları, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (11), 265-300.
- Başaran, M. ve Ateş, S. (2009). İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okumaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi, *GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29 (1), 73-92.
- Bulut, A. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Okuma Stratejileri Bilişsel Farkındalık Düzeyleri, *Turkish Students*, 11(3), 625-644.
- Ceren, E., Oğuzgiray, Y. M. ve Özdemir, İ. (2015), İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerilerinin Cinsiyete ve Yaşa Göre İncelenmesi, *Sakarya University Journal of Education*, 5 (3), 151-166.
- Creswell, J. W. (2013). *Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları* (Çev. S. B. Demir). Ankara: Eğiten Kitap.
- Coşkun, E. (2003). Çeşitli Değişkenlere Göre Lise Öğrencilerinin Etkili Okuma Becerileri ve Bazı Öneriler, *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 13, 101-130.
- Demirel, G. ve Yağmur, K. (2017). Uluslararası PIRLS Uygulamaları Ölçütlerine göre Türk Öğrencilerin Üst Düzey Düşünme Becerilerinin Değerlendirilmesi, *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 3 (2), 95-106.
- Duran, E. ve Özen Ertan, N. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Z-Kütüphane ile İlgili Görüşleri, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6 (69), 65-77.

Erdoğan, E. ve Güvendir Acar, M. (2019). Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programında Öğrencilerin Sosyoekonomik Özellikleri ile Okuma Becerileri Arasındaki İlişki, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (Özel Sayı), 1-31.

Guba, G. E.&vLincoln, Y. S. (1982). Epistemological And Methodological Bases Of Naturalistic Inquiry. *Educational Technology Research and Development*, 30 (4), 233-252.

Gravetter, J. F. ve Forzano, L. B. (2012). *Research methods for the behavioral sciences* (4. Baskı). USA: Linda Schreiber-Ganster.

Göngör, E. (2009). *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlığı ile Türkçe Dersi Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.

İşeri, K. (2010). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Okuma Tutumlarının İncelenmesi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (2), 469-487.

Katrancı, M. (2015). İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Motivasyonlarının İncelenmesi, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3 (2), 46-62.

Macit, İ. ve Demir, M. K. (2016). İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Kâğıttan Okuma Becerileri ile Ekran Okuma Tercih Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (1), 331-346.

Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2006). Okul Kütüphaneleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. <https://www.resmigazete.gov.tr/> adresinden 13.11.2019 tarihinde edinilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2015b). Zenginleştirilmiş Kütüphaneler (Z-Kütüphane) Etki Analiz Araştırması: Kısa Özet. *Millî Eğitim*, 208, 328-372.

Öztürk, H. ve Tağa, T. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Bir Yıllık Z-Kütüphane Deneyimleri: Bir Durum Çalışması, *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 32 (1), 7-18.

Şahin, A. (2009). İlköğretim 6. 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlıklarının Sosyo-ekonomik Düzeylerine Göre İncelenmesi, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 215-232.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, B. (1995). Okuma Sosyolojisi: Ankara'da Oturanların Okuma Alışkanlığı Üzerine Bir Araştırma, *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 9 (3), 325-336.